

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Херсонський державний аграрний університет
Кафедра філософії і соціально-гуманітарних дисциплін

Житомирський державний технологічний університет
Кафедра гуманітарних і соціальних наук

Одеський національний політехнічний університет
Кафедра культурології, мистецтвознавства і філософії культури

Інститут вивчення освіти Опольського університету (Польща)
Uniwersytet Opolski Instytut Studiów Edukacyjnych

Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт (Білорусь)
Кафедра сацыяльна-гуманітарных дысцыплін

ФІЛОСОФСЬКІ ОБРІЇ СЬОГОДЕННЯ

Збірник наукових праць

Барановичі-Житомир-Одеса-Ополе-Херсон – 2018

УДК: 1:371.122

ББК: 873:66.72 (2) 92

Редакційна колегія:

Берегова Г.Д., доктор філософських наук, професор (Україна);
 Герасимова Е.М., доктор філософських наук, професор (Україна);
 Едвард Ніч (Edward Nycz), доктор габілітований, професор (Польща);
 Муляр В.І., доктор філософських наук, професор (Україна);
 Розова Т.В., доктор філософських наук, професор (Україна);
 Бак М., доктор філософських наук (Польща);
 Влох С., доктор педагогічних наук (Польща);
 Черемісін О.В., доктор історичних наук, професор (Україна);
 Дземідовіч А.В., кандыдат гістарычных навук (Білорусь);
 Лень Т.В., кандидат філософських наук, доцент (Україна);
 Герасименко М.В., кандидат філософських наук, старший викладач (Україна);
 Рупташ Н.В., старший викладач (Україна).

Філософські обрії сьогодення. Збірник наукових праць / за заг. ред. Берегової Г.Д., Рупташ Н.В. – Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2018. – 272 с.

У збірнику вміщено статті та тези доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Філософські обрії сьогодення». У матеріалах авторів акцентовано увагу на філософському осмисленні сучасного соціокультурного простору, проблемах пізнання й освіти у вимірах філософського аналізу, філософській рефлексії особистості та інших актуальних філософських проблемах сучасності.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, студентам, усім зацікавленим філософськими дослідженнями.

За виклад, зміст, достовірність і грамотність опублікованих матеріалів відповідають автори.

@ Державний вищий навчальний заклад
 «Херсонський державний аграрний університет», 2018

системі вищої освіти України». Результати роботи над НДР відображені у наукових публікаціях, методичних посібниках і вказівках, у процесі викладання навчальних дисциплін. Результати своїх досліджень співробітники кафедри презентували більше ніж на ста Міжнародних та Всеукраїнських конференціях. Щороку виходять друком наукові монографії та навчальні підручники.

Зросла також і роль методичної роботи на кафедрі. Викладачі проводять заняття із використанням сучасних мультимедійних технологій, читають випереджувальні лекції, удосконалюють викладання дисциплін соціально-гуманітарного спрямування та розробляють програми нових: «Історія аграрної науки», «Історія архітектури та містобудування», «Історія місцевого управління», «Філософія політики», «Соціальна філософія», «Філософія здоров'я» та інші.

Із 2012 року кафедру перейменовано на кафедру філософії і соціально-гуманітарних дисциплін. У цьому ж році у зв'язку з реорганізацією ВНЗ до неї приєдналася кафедра фізичного виховання.

Відділенням фізичної культури кафедри щорічно проводиться Спартакіада університету серед факультетів із 7 видів спорту (футбол, волейбол, настільний теніс, шахи, баскетбол, футзал, легкоатлетичний крос). Під керівництвом викладачів фізичного виховання студенти університету беруть участь у чемпіонатах світу, Європи, України та міжнародних і республіканських змаганнях із різних видів спорту.

Черемісін Олександр Вікторович

ЗМІСТ

Частина I

ФІЛОСОФСЬКІ ОБРІЇ СЬОГОДЕННЯ

Берегова Г.Д. ІСТОРІЯ СОЦІОЛОГІЇ У СИСТЕМІ ЗНАТЬ ПРО СОЦІУМ ЗА СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ .
..... 10

Богачев Р.М.

ВІДРОДЖЕННЯ У МЕРЕЖИВІ ЖИВОГО СПІЛКУВАННЯ АБО ВИРОДЖЕННЯ У ПАВУТИННІ СОЦІАЛЬНИХ ДІРОК.....18

Варнавська І.В. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ДУМКИ В ЕМІГРАЦІЇ.....22

Виноградова Т.І.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ	30
Герасименко М.В. СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	38
Годлевський П.М., Свирида В.С. ОСНОВИ ФІЛОСОФІЇ ВИДІВ ЄДИНОБОРСТВ ЯК ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ	43
Дашевська Л.М. ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	47
Демидович А.В. ФОРМИРОВАНИЕ РЕНЕСАНСНОЙ КУЛЬТУРЫ ШЛЯХЕТСКОГО СОСЛОВИЯ В БЕЛАРУСИ В РОССИЙСКОЙ И БЕЛОРУССКОЙ ПОЗИТИВИСТСКОЙ ИСТОРИОГРАФИИ ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ XIX – ПЕРВОЙ ТРЕТИ XX ВЕКА	52
Ємельяненко Г.Д. ПРОБЛЕМА ЕКЗИСТЕНЦІЇ ЛЮДИНИ МІЖ ТЕОЛОГІЧНИМ ТА ФІЛОСОФСЬКО-РАЦІОНАЛЬНИМ ОСМИСЛЕННЯМ СВІТУ	59
Зінченко В.В. АЛЬТЕРГЛОБАЛІЗМ ЯК ТРАНСФОРМАЦІЙНА МОДЕЛЬ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ, ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ТА ЕФЕКТИВНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМ СУСПІЛЬСТВА І ОСВІТИ	63
Иценко А.Г. КОНЦЕПЦІЯ ТЕОЛОГІЧЕСКИХ ФАКУЛЬТЕТОВ ПРОФЕССОРА П.Я. СВЕТЛОВА	68
Камінська М.О. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	73
Колотило М.О. УКРАЇНСЬКА МЕНТАЛЬНІСТЬ: БЛУКАННЯ ЛАБІРИНТОМ І ПОМІЧНА НИТКА АРІАДНИ	78
Лебідь О.М., Макухіна С.В. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРАРНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В КОНТЕКСТІ ПЕРЕКЛАДУ	81
Лишевська В.М., Сухомлинова Т.М. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	86
Масвська К.А., Герасименко М.В. МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК ОДИН ІЗ ВАЖЛИВИХ ШЛЯХІВ СПРИЙНЯТТЯ ТА ПІЗНАННЯ СВІТУ	91
Максак О.І. ЦІННІСТІ ОРІЄНТИРИ ОСОБИСТІСНОГО ТА СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ ТА ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ.....	97
Макухіна С.В. ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	102
Нагаров В.П. УПРАВЛІННЯ УВАГОЮ І РОЗВИТОК МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ НА ЛЕКЦІЇ	107
Осадчук І.В. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯВ УКРАЇНІ: ВІД ВИНИКНЕННЯ ПЕРШИХ ГОСПОДАРСТВ СЕЛЯН ДО ЗАРОДЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	112
Романова О.Б. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ДВНЗ «ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»).....	117
Рунташ Н.В. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ: ВІД МОВНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ДО ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ	123
Топал В.В. ОСОБЛИВОСТІ ТА ВИМОГИ ДО СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ	128
Чеканович В.Г., Чеканович М.Г. INTERNATIONALISATION AND STUDENT MOBILITY IN HIGHER EDUCATION	134
Чечоткін В.В.	

ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ ЛЮДИНИ ЯК ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ	140
Юськів С.М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ТА МОТИВАЦІЇ ДО ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	143
Частина II	
ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ФІЛОСОФСЬКІ ОБРІЇ СЬОГОДЕННЯ»	
Бак М. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ – IDEA CZY UMOWA SPOŁECZNA	148
Барсук Ю.В. ФІЛОСОФІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ ЕКОНОМІКИ	149
Берегова Г.Д. СТРАТЕГІЧНА МІСІЯ КАФЕДРИ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ АГРАРНІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ	151
Богачев Р.М. ВІДРОДЖЕННЯ ІДЕАЛІВ АБО ВИРОДЖЕННЯ ІДОЛІВ	153
Бокшань Г.І. ВІЗУАЛІЗАЦІЯ МІФОМИСЛЕННЯ В РОМАНАХ ГАЛИНИ ВДОВИЧЕНКО ТА ГАЛИНИ ПАГУТЯК	155
Боліла С.Ю. ПЕРЕДУМОВИ ПОТРЕБИ НЕПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ	157
Варнавська І. В. ВПЛИВ ІДЕЙ Г. СКОВОРОДИ НА СТАНОВЛЕННЯ СУСПІЛЬНОЇ ДУМКИ.....	160
Виногорова Т.І. ВПЛИВ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ВИКЛАДАЧА ВНЗ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ ХДАУ.....	162
Волошина В.М. ЕКОЛОГІЯ ЯК НОВА ФІЛОСОФІЯ ВИЖИВАННЯ ЛЮДСТВА	170
Вязь І.С., Виногорова Т.І. ЗАСТОСУВАННЯ KEYС-МЕТОДУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН АГРОНОМІЧНОГО ЦИКЛУ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	173
Гайдамачук О.В. INTONATION: SUBSTANCE OR ACCIDENT?	176
Гузар В.М. СТИМУЛЮВАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КУРСАНТІВ	177
Дашевська Л.М. ЧИТАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ВУЗІВ	180
Довгопол А.В. «ЩОБ ДОЙТИ ДО МЕТИ, ТРЕБА ПЕРШ ЗА ВСЕ ЙТИ»	183
Ємельяненко Г.Д. ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ МАРТИНА ГАЙДЕГЕРА: ВІД ФЕНОМЕНОЛОГІЇ ДО ТЕОЛОГІЇ	184
Йосенко І.О., Виногорова Т.І. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ АГРОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ	186
Камінська М.О., Кошур А.А. РЕФЛЕКСІЯ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	189
Клубук В.В. БІОФІЛОСОФІЯ ЯК СПОСІБ ПРИГАДАТИ ВТРАЧЕНІ ЗВ'ЯЗКИ З ПРИРОДОЮ	193
Коваленко А.О. СОЦІАЛЬНІ ВИМІРИ ТОЛЕРАНТНОСТІ	194
Костючков С.К. ГІБРИДИЗАЦІЯ ТА ХИМЕРИЗАЦІЯ В ПРОБЛЕМНОМУ ПОЛІ СУЧАСНОЇ БІОФІЛОСОФІЇ	197
Кручиненко В.А. ВПЛИВ ГРОШЕЙ НА ДУХОВНИЙ СВІТ ЛЮДИНИ	200
Куліш І.М.	

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОСТІ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ В УКРАЇНІ	202
Лєнь Т.В.	
ТОЛЕРАНТНІСТЬ: РОЛЬ ОСОБИСТОСТІ У ФОРМУВАННІ БАЗОВОЇ ЦІННОСТІ ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА	204
Литвинчук О.В.	
САМОТНІСТЬ – ГЛОБАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	206
Муляр В.І.	
ІДЕЯ ГАРМОНІЇ В ДАОСИЗМІ	208
Рунташ Н.В.	
СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ У ТВОРАХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛЕМІСТІВ	210
Нежлукченко Т.І., Нежлукченко Н.В., Папакіна Н.С., Корбич Н.М.	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ДОШКИ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	212
Осадчук І.В.	
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ДОТРИМАННІ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ	215
Саннікова С.Б.	
РИТОРИЧНА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГА	217
Сафонік Л.М.	
«МОДА» НА МЕТАФІЗИКУ	219
Смолянова О.В.	
ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	221
Соболь О.М.	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ КОНЕЙ В КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ БІОЦЕНТРИЧНОГО ПІДХОДУ	223
Стукан Т.М.	
ВЗАЄМОНЕПОРОЗУМІННЯ ЛЮДЕЙ У КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ	226
Тарасов О.	
ЯК НАМ ПОЗБУВАТИСЬ ЕПІЦИКЛІВ	228
Толопка Н.І., Черкашина Т.О.	
«ПРИРОДА ЛЮДИНИ» У ВЧЕННЯХ М. ГОББСА	230
Фатєєва Е.М.	
НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС У ЦЕНТРІ ДОВУЗІВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ЯК ДИДАКТИЧНА СИСТЕМА	231
Фесенко Г.О.	
СУЧАСНІ ФІЛОСОФСЬКІ ІНТЕРПРИТАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	233
Цуркан Л.В., Кутіщев П.С.	
ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ ГАЛУЗІ РИБНИЦТВА	235
Черкашина Т.О., Караїда В.О.	
ВЧЕННЯ ПРО СВОБОДУ: ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ Б. СПІНОЗИ	236
Чумаченко О.П.	
СВІТОГЛЯДНІ ОРІЄНТИРИ В КОНЦЕПЦІЇ А. Е. К. ШЕФСБЕРІ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	238
Шуляренко Л.І.	
МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	239
Частина III	
НАУКОВІ СТУДІЇ	
Алещенко Л.О.	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОЛЕКТИВНОГО ТУРИСТИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ ПОСЛУГ СУБ'ЄКТІВ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ	242
Архангельська М.В., Скарупа Н.А., Поточна А.С.	
ІСТОРИЧНІ ТА КУЛЬТУРНІ ЦЕНТРИ ПОХОДЖЕННЯ СВІЙСЬКИХ ТВАРИН	244
Вовченко Б.О.	
ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ВІВЧАРСТВА	247
Вязь І.С., Виноградова Т.І.	
РОЛЬ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ – АГРАРІЇВ	248

Завгородня М.С., Осадчук І.В. ІНТЕНСИФІКАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА НА ПРИВАТНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	251
Земляков В.С., Юськів К.В. ВОЛЕЙБОЛ ЯК НЕОБХІДНА ЧАСТИНА ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ	253
Кругляк М.Е. ПОЗАШЛЮБНІ ДІТИ В НАДДНІПРЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.: СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС	256
Кушнеренко В.Г., Бондарь Р.В., Бондарь В.Л. КУЛЬТУРНІ ТРАДИЦІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПЕРЕРОБКИ МОЛОКА У РІЗНИХ НАРОДІВ СВІТУ	259
Нежлукченко Т.І., Брага К.А., Качур І.А. ЗАРОДЖЕННЯ ТВАРИННИЦТВА У ОКРЕМИХ КРАЇНАХ СВІТУ	263
Нежлукченко Т.І., Кохась О.М., Мірзоян С.В. ЗНАЧЕННЯ ОВЕЦЬ У КУЛЬТУРІ ТА РЕЛІГІЇ НАРОДІВ СВІТУ	265
Папакіна Н.С., Маскаль І.М., Юрченко Д.В. РОЗВИТОК СКОТАРСТВА ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС	269
Свирида В.С. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	271
Соколенко С.В., Виноградова Т.І. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «БОТАНІКА»	274
Шановал С.І., Гавришкін М.Ю. ЗАРОДЖЕННЯ І РОЗВИТОК ФУТБОЛУ В УКРАЇНІ	280
Гончар С.В. ПРОПОЗИЦІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	283
Милостива О.І. ПРОФЕСІЙНЕ МОВЛЕННЯ ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ	290
Відомості про авторів	302

реалізація яких покладена на вищі навчальні заклади. Саме ВНЗ визначають кількість та тривалість практичної підготовки.

Починаючи з 3 курсу, здобувачі вищої освіти в галузі рибництва, проходять практичне закріплення лекційного матеріалу на рибничих господарствах. Загальна тривалість практики складає 23 тижні. Кафедра водних біоресурсів та аквакультури уклала договір та співпрацює приблизно з 20 рибничими підприємствами. Після проходження практики здобувачі вищої освіти набувають виробничих, організаційних та управлінських навичок роботи на рибогосподарських підприємствах.

На сьогоднішній день Україна переймає європейські вимоги та нормативи по відношенню, практично, до всіх напрямів життя, й освіта не стала винятком. В 2017 році почалося впровадження елементів дуальної форми навчання в заклади професійної освіти [2].

Дуальність, як методологічна характеристика професійної освіти, передбачає узгоджену взаємодію освітньої та виробничої сфери з підготовки кваліфікованих кадрів певного профілю в рамках організаційно-відмінних форм навчання. При впровадженні елементів дуальної форми навчання, відбулася зміна співвідношень навчального часу: теоретичне навчання – 30%, виробниче навчання та виробнича практика – 70% навчальних годин [3].

Таким чином, дуальна освіта являється більш привабливою формою проходження практичної підготовки для здобувачів вищої освіти, оскільки вона передбачає офіційне працевлаштування, що дає змогу отримувати не тільки зарплатню, а й професійний стаж, наявність якого стане запорукою їх успішного кар'єрного росту в подальшому.

Але для керівників більшості рибничих підприємств така ситуація неприйнятна, оскільки перед ними постають такі умови, які вони намагаються уникнути задля покращення економічного стану підприємства. До них відносяться: швидкий потік робочих кадрів; тимчасова оплата праці (період проходження практики); некомпетентність здобувачів вищої освіти.

Отже, разом із загальною тенденцією покращення якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти, залишаються невирішені питання й проблеми, рішення яких покладене на органи виконавчої влади.

Література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII;
2. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.03.2015 № 298 «Про впровадження елементів дуальної системи навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників»;
3. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnichna-osvita/dualna-osvita> (електронний ресурс. Дуальна освіта. Міністерство освіти і науки України).

Черкашина Т.О., Каранда В.О.

ВЧЕННЯ ПРО СВОБОДУ: ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ Б.СПІНОЗИ

Бенедикт Спіноза один з найяскравіших філософів XVII століття. Спіноза був учасником революцій в Англії. Гострі протиріччя епохи знайшли відображення у його вченнях.

Спіноза був одним із видатних теоретиків, які намагалися обґрунтування нового способу життя, нової моралі суспільства, яке виникало. Але правильний спосіб життя міг бути визначений тільки після того, як буде визначено місце людини в природі та суспільстві, яке Спіноза прагнув з'ясувати.

У моральному вченні Б.Спінози центральним поняттям є "свобода". Свободу філософ тлумачив як панування розуму над почуттями, пізнання над таїнством буття.

Б. Спіноза "виводить" свободу з пізнання необхідності, узгодженості розуму з необхідністю. Говорить про те, що людину вабить досконала необхідність, але коли вона цього не розуміє, виникає прагнення суперечити необхідності і її душею оволодівають пристрасті, звідси й зло, протиправні вчинки тощо.

На думку філософа, єдиний вихід уникнути зла – усвідомити досконалу необхідність. Звідси і його відома формула – "Свобода є усвідомлена необхідність" [2].

В концепції секуляризованої моралі Спіноза досліджує поняття "вільної людини", що керується у своїй діяльності лише розумом, вказуючи на те, що, якщо б людина корилася тільки своїм афектам і пристрастям, вона була б їх рабом. І тільки розум робить людину істотою

активною, оскільки вона пізнає закони природи, афекти і пристрасті, ставить їх собі на службу, підкоряє та використовує для власного блага. Саме тому свобода, впевнений Б. Спіноза, визначається глибиною людського пізнання.

Саме розум, на думку філософа, робить людину вільною. Людина повинна вивчати і пізнавати власні пристрасті, сферу зовнішніх речей, завдяки власному розуму, впливати на природу.

Обстоюючи свободу думки, він вважав, що кожна людина по праву природи є володарем своїх думок. Саме це і є джерелом розвитку науки і мистецтва, оскільки творчість присуща тільки тим людям, котрі мають вільне і цілком неупереджене мислення [3].

Вивчаючи державу, Б.Спіноза також не обходив поняття "свободи". Він гадав, що свобода є кінцевою метою держави .

Держава повинна прагнути до того, щоб звільнити людей від страху і поставити їх у такі умови, за яких би люди користувалися вільним розумом.

Міра свободи людини і держави, впевнений Бенедикт Спіноза, визначається ступенем їхньої розумності, оскільки свобода, воля і розум є можливим лише на основі природної необхідності. Тільки розумна воля може бути вільною, підкреслював Б.Спіноза.

Існування та функціонування держави і суспільства зокрема, забезпечення свободи, на думку філософа, повинні залежати не від правителів, погані вони чи хороші, а від правильної організації верховної влади та суспільства.

Б.Спіноза наполягав, що народ при царі або при іншому управлінці може зберегти достатньо велику свободу за умови, що потужність царя визначатиметься тільки потужністю народу й захищатиметься самим народом [4, с.295].

Філософ гадав, що держава та суспільство не потребували б законів, якби люди керувались правилами моралі: нічого б не бажали, крім того, що їм диктував їхній розум. Не потрібно було б ніякого апарату насильства і навіть державної організації.

В "Трактаті про вдосконалення розуму " філософ писав, що хотів, щоб усі люди прийшли до вищої людської досконалості. Він вважав що кожна людина має право на те, щоб не бути примушеним ні засобом винагороди, ні погрозами. Зокрема це стосується здатності думати, любові, ненависті, пізнання Бога і любові до нього, а також свободи думки і слова [1].

Вчення про свободу Б.Спінози доводить, що свобода досягається не свободою судити і думати про те, що хоче людина, а діяльністю її свідомості. Людина почувається вільною, коли живе у гармонії з собою. Досягти цього можливо лише тоді, коли у людини відбувається збіг ідей з порядком у природі і вона здатна опанувати власні афекти, думки та бажання.

Література

1. *Александрова О. С. Філософія: Конспект лекцій для студентів факультету соціології та управління /Уклад.: Александрова О. С. – Запоріжжя: ЗНУ, 2001. – 125 с.*
2. *Крамар Т. Свобода як контамінація вибору та необхідності // Гуманітарний вісник ЗДІА, 2009. – Випуск 39. – С. 116-120.*
3. *Окладна М. Г. Бенедикт Спіноза: державно-правова концепція // Державне будівництво та місцеве самоврядування, 2015. – Випуск 29. – С. 103-115.*
4. *Спіноза Б. Избранные произведения. Т.2 [Текст] / Б. Спіноза. – М.: Политиздат, 1957. – 727 с.*
5. *Ярошенко А. О. Курс лекцій з історії соціології. – К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2005. – 195 с.*

Чумаченко О.П.

СВІТОГЛЯДНІ ОРІЄНТИРИ В КОНЦЕПЦІЇ А. Е. К. ШЕФТСБЕРІ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

«Моральне почуття» розглядається А. Е. К. Шефтсбері як властиве людині від народження і визначає вищі моральні цінності і етичні категорії. Чеснота, за А. Е. К. Шефтсбері, виступає як таке, що дарує найвищу насолоду, найвище блаженство. А. Е. К. Шефтсбері вводить поняття ентузіазму – це стан одержимості в античному змісті слова [2]. На його думку, нелегко відрізнити божественне натхнення від ентузіазму. «Тому що натхнення є дійсне відчуття божественної